

NOVA LLEI PER PROTEGIR ELS "INFORMANTS"

La Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció publicada en el BOE de 21/02/2023, entrarà en vigor el dia 13 de març de 2023.

La nova llei, que incorpora al dret espanyol la Directiva (UE) 2019/1937, té per finalitat atorgar una protecció adequada enfront de les represàlies que puguin patir les persones físiques que informin sobre alguna de les accions o omissions que puguin constituir infraccions del Dret de la UE o que puguin ser constitutives d'infracció penal o administrativa greu o molt greu a què es refereix l'article 2 de la llei, en un context laboral o professional, a través dels procediments previstos.

En tot cas, s'entendran compreses totes aquelles infraccions penals o administratives greus o molt greus que impliquin menyscapse econòmic per a la Hisenda Pública i per a la Seguretat Social.

Les persones jurídiques obligades per aquesta llei disposaran d'un Sistema intern d'informació en els termes establerts en la mateixa, que serà el canal preferent per a informar, sempre que es pugui tractar de manera efectiva la infracció i si el denunciador considera que no hi ha risc de represàlia.

La gestió del Sistema intern d'informació es podrà dur a terme dins de la pròpia entitat o organisme o acudint a un tercer extern. A aquest efecte, es considera gestió del Sistema la recepció d'informacions.

Tot canal intern d'informació de què disposi una entitat per a possibilitar la presentació d'informació respecte de les infraccions previstes estarà integrat dins del Sistema intern d'informació.

El canal intern haurà de permetre realitzar comunicacions per escrit (correu postal o a través de qualsevol mitjà electrònic habilitat a aquest efecte) o verbalment (per via telefònica o a través de sistema de missatgeria de veu), o de les dues formes. A sol·licitud de l'informant, també podrà presentar-se mitjançant una reunió presencial dins del termini màxim de set dies.

Els canals interns d'informació permetran fins i tot la presentació i posterior tramitació de comunicacions anònimes.

Els sistemes interns de comunicació i els seus corresponents canals que, a l'entrada en vigor d'aquesta llei, tinguin habilitats les entitats o organismes obligats podran servir per a donar compliment a les previsions d'aquesta llei sempre que s'ajustin als requisits establerts en la mateixa.

Les persones físiques o jurídiques del sector privat que tinguin contractats 50 o més treballadors estaran obligades a disposar un Sistema intern d'informació en els termes d'aquesta llei.

Els partits polítics, els sindicats, les organitzacions empresarials i les fundacions creades pels uns i els altres, estaran obligats sempre que rebin o gestionin fons públics.

Les persones jurídiques en el sector privat que tinguin entre 50 i 249 treballadors i que així ho decideixin, podran compartir entre sí el Sistema intern d'informació i els recursos destinats a la gestió i tramitació de les comunicacions, tant si la gestió es duu a terme per qualsevol d'elles com si s'ha externalitzat.

Totes les entitats que integren el sector públic estaran obligades a disposar d'un Sistema intern d'informació en els termes previstos en aquesta llei, les particularitats del qual es detallen en els articles 13 a 15.

C & S Informa II Març 2023

Les Administracions, organismes, empreses i altres entitats obligades a comptar amb un Sistema intern d'informació hauran d'implantar-lo en el termini màxim de tres mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Com a excepció, en el cas de les entitats jurídiques del sector privat amb 249 treballadors o menys, així com dels municipis de menys de deu mil habitants, el termini previst s'estendrà fins a l'1 de desembre de 2023.

Els canals i procediments d'informació externa es regiran per la seva normativa específica resultant d'aplicació les disposicions d'aquesta llei en aquells aspectes en els quals no s'adeqüin a la Directiva (UE) 2019/1937. Aquesta adaptació haurà de produir-se en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

En aquests supòsits, l'informant gaudirà de la protecció establerta en aquesta llei sempre que la relació laboral o professional en el context de la qual es produeixi la infracció, es regeixi per la llei espanyola i, en el seu cas, addicionalment de la protecció establerta en la normativa específica.

Altres mesures:

Tots els subjectes obligats, d'acord amb el que es disposa en aquesta llei, a disposar d'un canal intern d'informacions, amb independència que formin part del sector públic o del sector privat, hauran de comptar amb un llibre-registre de les informacions rebudes i de les investigacions internes que hagin donat lloc, garantint, en tot cas, els requisits de confidencialitat previstos en aquesta llei. Aquest registre no serà públic

Es prohibeixen expressament els actes constitutius de represàlia, incloses les amenaces de represàlia i les temptatives de represàlia contra les persones que presentin una comunicació conforme al que es preveu en aquesta llei.

En l'àmbit laboral, tenen la consideració de represàlies: la suspensió del contracte de treball, acomiadament o extinció de la relació laboral o estatutària, incloent-hi la no renovació o el venciment anticipat d'un contracte de treball temporal una vegada superat el període de prova, o venciment anticipat o anul·lació de contractes de béns o serveis, imposició de qualsevol mesura disciplinària, degradació o denegació d'ascensos i qualsevol altra modificació substancial de les condicions de treball i la no conversió d'un contracte de treball temporal en un indefinit, en cas que el treballador tingués expectatives legítimes que se li oferiria un treball indefinit; tret que aquestes mesures es duguessin a terme dins de l'exercici regular del poder de direcció a l'empara de la legislació laboral o reguladora de l'estatut de l'empleat públic corresponent, per circumstàncies, fets o infraccions acreditades, i alienes a la presentació de la comunicació. La denegació de formació també es considera represàlia.

La llei 2/2023 estableix un règim sancionador. La comissió d'infraccions previstes en aquesta llei portarà aparellada la imposició de multes.

Adicionalment, en el cas d'infraccions molt greus, l'Autoritat Independent de Protecció de l'Informant, A.A.I., podrà acordar la prohibició d'obtenir subvencions o altres beneficis fiscals durant un termini màxim de 4 anys, la prohibició de contractar amb el sector públic durant un termini màxim de 3 anys de conformitat amb el que es preveu en la llei 9/2017.

Les sancions per infraccions molt greus de quantia igual o superior a 600.001 euros imposades a entitats jurídiques podran ser publicades en el «BOE», després de la fermesa de la resolució en via administrativa.